

Wymagania edukacyjne z edukacji dla bezpieczeństwa w liceum ogólnokształcącym

Są zgodne z **Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1534)**

1. Ocenianiu podlegają:

- wiedza i umiejętności ucznia
- obszary aktywności ucznia
- dodatkowe prace wykonane zlecone przez nauczyciela.

2. Obszary aktywności ucznia:

- *rozwiązywanie problemów*,
- aktywność na lekcjach,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- praca w grupach,
- aktywność dodatkowa (poza zajęciami),
- samodzielna praca na lekcjach,
- prace długoterminowe (np. projekt),
- znajomość i stosowanie algorytmów postępowania ratunkowego,
- poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł

3. Narzędzia pomiaru

- Formy ustne: odpowiedzi, aktywność na lekcjach, prezentacja
- Formy pisemne: sprawdziany, kartkówki, efekty pracy zespołowej, opracowania algorytmów zachowań w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu
- Formy praktyczne: symulacja urazów, pozoracja ran i wypadku, ćwiczenia praktyczne w zakresie udzielania pierwszej pomocy uczestnictwo w akcjach z pierwszej pomocy, praca w grupie, praca metodą projektu
- Zeszyt przedmiotowy (karty pracy) : systematyczność prowadzenia notatek

4. Formy aktywności ucznia podlegające ocenie

- Sprawdzian pisemny

Informuje o zdobytych przez ucznia wiadomościach i umiejętnościach z zakresu materiału objętego sprawdzianem oraz umiejętnościach łączenia prostych faktów i wyciągania wniosków, Zapowiadany jest tydzień wcześniej, a oceniony w ciągu dwóch tygodni. Uczeń nieobecny pisze go w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (dogodnym dla obu stron), zadania (pytania) dotyczą tego samego zakresu tematycznego. Skala procentowa na poszczególne oceny jest zgodna z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania

- Kartkówka

Obejmuje materiał z dwóch ostatnich tematów, może być niezapowiedziana, jest oceniona w ciągu tygodnia, sprawdza stopień opanowania materiału oraz systematyczność pracy ucznia. Największe znaczenie w pracy ma merytoryczna poprawność odpowiedzi.

- Wypowiedź ustna

Stwarza możliwość uzyskania informacji zwrotnej dotyczącej: stanu wiedzy i umiejętności ucznia. umiejętności prezentowania wyników pracy indywidualnej bądź grupowej, umiejętności prezentowania wypowiedzi i posługiwania się językiem przedmiotu, umiejętności stosowania odpowiedniej argumentacji podczas dyskusji.

- Zadanie domowe

Brak zadania zaznacza się w dzienniku lekcyjnym w formie zapisu w dzienniku elektronicznym „nieprzygotowany”. Uczeń powinien uzupełnić zadanie na następną lekcję.. Dwukrotne nie odrobienie zadania domowego powoduje wystawienie oceny niedostatecznej.

- Rozwiązywanie problemów

Sposób oceniania zależy od rodzaju problemu i charakteru zadania, które uczniowie mają wykonać. Przy ocenianiu będzie brane pod uwagę m.in. to, czy uczeń: trafnie definiuje problem, posługuje się sprawnie językiem przedmiotu, podaje rozwiązanie realistyczne, spójne i adekwatne do problemu, uwzględnia zależności łączące różne elementy tej sytuacji oraz interesy jej uczestników.

- Odgrywanie ról, gry symulacyjne

Ocenianiu podlegają: merytoryczne przygotowanie się do danej roli, przekonujące wejście w rolę odgrywanej postaci, poziom zaangażowania ucznia i jego efektywność

- Zadania nadobowiązkowe

Mogą być realizowane w formie projektów, prac badawczych, gier dydaktycznych, szkiców, planów ewakuacji, ciekawych rozwiązań dydaktycznych itp.

6. Waga ocen

jest zgodna z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania

5. **Brak przygotowania ucznia do lekcji:**

- a) Uczeń ma prawo zgłosić dwa razy w semestrze brak przygotowania do lekcji (zwalniające z odpowiedzi ustnej, niezapowiedzianej kartkówki, zadania domowego).
- b) Uczeń musi tego dokonać na początku lekcji (jeżeli tego faktu nie zgłosi na początku lekcji, otrzymuje ocenę niedostateczną).
- c) Brak przygotowanie nie zwalnia z wszelkiego rodzaju zapowiedzianych form sprawdzenia wiadomości i umiejętności.

6. **Formy poprawy oceny, wystawienie oceny semestralnej i końcowej:**

- a) Nauczyciel oddaje sprawdzone prace pisemne w terminie dwóch tygodni
- b) Uczeń ma możliwość jednorazowej poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w formie i terminie ustalonym z nauczycielem. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio ze sprawdzianu wpisuje się ocenę poprawioną.
- c) Uczeń w przypadku usprawiedliwionej nieobecności na sprawdzianie, ma możliwość zaliczenia sprawdzianu (uzyskana ocena jest oceną ostateczną).
- d) Wystawienie oceny semestralnej i na koniec roku szkolnego dokonywane jest na podstawie ocen cząstkowych, ze sprawdzianów, odpowiedzi ustnych i ćwiczeń praktycznych, kartkówki.
- e) Uczeń ma prawo poprawić ocenę semestralną bądź końcową po ustaleniu z nauczycielem formy poprawy i zakresu materiału jaki będzie obowiązywał.

7. **Sposoby informowania uczniów:**

Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie są zapoznawani z Wymaganiami edukacyjnymi. Wymagania na poszczególne oceny są udostępniane wszystkim uczniom. Wszystkie oceny oparte o opracowane kryteria są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.

8. **Kryteria ocen z przysposobienia obronnego:**

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował na żadnym poziomie umiejętności zawartych w podstawie programowej;

- nie chce korzystać z pomocy nauczyciela, kolegów;
- nie wykazuje żadnych postępów w nauce;

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- poprawnie odtwarza wiadomości z pomocą nauczyciela;
- popełnia liczne błędy w mówieniu, ale jego wypowiedź jest zrozumiała i komunikatywna;
- stara się zrozumieć pytanie, ale w małym stopniu nawiązuje do nich w odpowiedzi;

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- orientuje się w omawianym materiale;
- omawia go w sposób spójny;
- jest w stanie samodzielnie zastosować w praktyce zdobytą na zajęciach wiedzę;
- aktywnie uczestniczy w pracach i zadaniach zespołowych;
- systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy;
- posługuje się komunikatywnym stylem;
- potrafi przygotować plan wypowiedzi.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- dobrze opanował wiadomości podstawowe;
- zna i rozumie materiał;
- w sposób logiczny i spójny prezentuje omawianą na zajęciach problematykę;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych;
- jest w stanie samodzielnie i poprawnie zastosować w praktyce zdobytą na zajęciach wiedzę;
- wykazuje zainteresowanie omawianą na zajęciach problematyką;
- systematycznie i starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy;
- potrafi argumentować poprawnie swoje zdanie w trakcie dyskusji;
- posługuje się komunikatywnym stylem.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania takie jak na ocenę dobrą i ponadto:
  - realizuje umiejętności zawarte w wymaganiach podstawowych i ponadpodstawowych;
  - opanował w pełni materiał;
  - buduje wypowiedzi zawierające w sobie wszystkie niezbędne elementy;
  - potrafi zaprezentować w sposób poprawny omawiany temat;

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania takie jak na ocenę bardzo dobrą i ponadto:
  - potrafi poprawnie formułować własne przekonania oparte na omawianym materiale książkowym;
  - wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem i literaturą popularnonaukową;
  - podejmuje się wykonania zadań dodatkowych;
  - wypowiada się w sposób ciekawy, urozmaicony;
  - ma bogate słownictwo.

Poniższe kryteria przedstawiają wiadomości i umiejętności, jakie powinni opanować uczniowie na poszczególne oceny.

OCENA	TREŚCI NAUCZANIA	ZAKRES WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I POSTAW
dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> - niezbędne w uczeniu się przedmiotu i w życiu; - wiadomości i umiejętności podstawowe. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić polityczne uwarunkowania bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej; - podać formy spełniania obowiązku obrony kraju; - podać swoje powinności obronne; - wymienić rodzaje broni; - opisać ruchome i nieruchome dobra kultury; - wymienić zasady prawa humanitarnego; - podać zadania obrony cywilnej; - rozróżnić dźwięki sygnałów alarmowych; - opisać drogi ewakuacyjne z budynku szkolnego; - zaproponować etatowe i zastępcze środki ochrony indywidualnej; - wymienić rodzaje budowli ochronnych i opisać ich przeznaczenie; - przedstawić cele i sposoby ochrony zwierząt; - podać rodzaje współczesnych zagrożeń; - przedstawić sposoby sygnalizacji potrzeb podczas zagrożeń; - opisać przyczyny awarii, katastrof i pożarów; - opisać swoje zachowanie w sytuacji porwania, zauważenia pakunku niewiadomego pochodzenia w szkole; - zdefiniować słowo panika, terroryzm; - przedstawić schemat postępowania na miejscu zdarzenia; - podać zawartość apteczki samochodowej, pierwszej pomocy i domowej; - wezwać służby ratownicze; - udrożnić drogi oddechowe poszkodowanego; - rozpoznać zatrzymanie krążenia; - podać sposoby zapobiegania ciałom obcym w drogach oddechowych; - podać sposoby tamowania krwotoków i wybrać do tej czynności odpowiednie materiały; - opisać objawy i udzielić pomocy poszkodowanemu ze skręconą kończyną; - opisać oparzenia i ich stopnie.
dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - najważniejsze w uczeniu się przedmiotu; - o niskim stopniu złożoności; - często powtarzające się w treściach 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić elementy Systemu Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej; - przedstawić Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej; - scharakteryzować służbę wojskową, powszechną samoobronę ludności; - scharakteryzować poszczególne rodzaje broni

	<p>nauczania; - wykorzystywane w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych; - uniwersalne umiejętności.</p>	<p>masowego rażenia; - scharakteryzować środki ochrony przed bronią konwencjonalną i masowego rażenia; - przedstawić dokumenty międzynarodowego prawa humanitarnego; - opisać oznakowanie dóbr kultury; - scharakteryzować zachowanie się ludności po usłyszeniu sygnałów alarmowych; - scharakteryzować oznakowanie dróg ewakuacyjnych; - scharakteryzować zastępcze środki ochrony indywidualnej; - opisać zasady zachowania w budowlach ochronnych; - zabezpieczyć pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich; - przedstawić zasady postępowania podczas sytuacji kryzysowych w górach, nad wodą, podczas nawałnicy, huraganowego wiatru; - omówić sposób postępowania na wypadek powodzi; - scharakteryzować skutki awarii, katastrof, pożarów; - opisać swoje postępowanie w czasie ataku terrorystycznego; - scharakteryzować czynności pierwszej pomocy; - rozpoznać niedrożność oddechową; - układać poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej; - podać schemat postępowania z nieprzytomnym bez oddechu, z krwotokiem, po oparzeniach cieplnych i słonecznych; - scharakteryzować urazy kostne.</p>
<p>dobry</p>	<p>- istotne w strukturze przedmiotu, przydatne; - użyteczne, ale niekonieczne w opanowaniu treści z danego przedmiotu i innych przedmiotów szkolnych; - umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach typowych.</p>	<p>Uczeń potrafi: - przedstawić elementy Systemu Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej; - scharakteryzować zadania Wojsk Lądowych, Sił Zbrojnych, Sił Powietrznych, Marynarki Wojennej, Wojsk Specjalnych i Narodowych Sił Rezerwy; - przedstawić powinności obronne władz samorządowych; - przedstawić konwencjonalne środki rażenia; - scharakteryzować czynniki rażenia broni jądrowej i ich oddziaływanie na organizmy żywe; - przedstawić zasady ochrony ludności cywilnej zawarte w Międzynarodowym Prawie Humanitarnym; - przedstawić działalność różnych organizacji humanitarnych; - opisać elementy Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego; - przedstawić prawny aspekt ochrony dóbr kultury; - podać zasady zachowania się ludności po</p>

		<p>usłyszeniu alarmu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać zasady ewakuacji w szkole i obowiązki poszczególnych osób przebywających w budynku podczas ewakuacji; - scharakteryzować środki ochrony zespołowej; - podać uwarunkowania i zasady ochrony zwierząt; - dokonać podziału zagrożeń występujących w Polsce i podać ich skutki; - zaproponować postępowanie dla swojej rodziny na wypadek powodzi; - podać zasady postępowania w szkole i domu na wypadek awarii, katastrofy lub pożaru; - przedstawić zasady postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa; - omówić sposoby zapobiegania panice; - wykonać resuscytację osobie dorosłej; - pomóc poszkodowanemu z niedrożnością; - stosować schemat postępowania na miejscu zdarzenia w sytuacji urazowej.
bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> - złożone, trudne, ważne; - umożliwiają samodzielne rozwiązywanie problemów; - użyteczne w życiu pozaszkolnym. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować warunki bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej; - przedstawić zadania Służb Wywiadu Wojskowego i Służb Kontrwywiadu Wojskowego; - przedstawić powinności obronne instytucji i przedsiębiorstw; - dokonać porównania środków rażenia i środków ochrony przed siłą rażenia poszczególnych rodzajów broni; - scharakteryzować oddziaływanie TSP na organizmy żywe; - przedstawić prawne sposoby ochrony ofiar konfliktów o charakterze międzynarodowym; - scharakteryzować poszczególne elementy Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego; - opracować plan ewakuacji ludzi i mienia w miejscu zamieszkania; - być pomocnym w czasie ewakuacji w szkole; - posługiwać się środkami ochrony indywidualnej; - zaproponować ukrycie dla siebie na wypadek zagrożenia; - przedstawić i uzasadnić sposób postępowania ludności na terenach popowodziowych, w rejonie katastrofy budowlanej, skażonych chemicznie; - scharakteryzować czynniki wywołujące panikę i przeciwdziałać im; - wykonać badanie urazowe poszkodowanego; - wykonać resuscytację niemowlęcia; - rozpoznać wstrząs pourazowy i udzielić pomocy poszkodowanemu ze wstrząsem; - udzielić pomocy poszkodowanemu z urazami kostnymi i termicznymi, amputacją urazową;
celujący	- efekt samodzielnej	Uczeń potrafi:

	<p>pracy ucznia; - wynikają z zainteresowań; - wykorzystanie wiadomości dodatkowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić udział Polskich Sił Zbrojnych w Siłach Pokojowych ONZ; - przedstawić szczegółowo Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej; - scharakteryzować służbę zawodową żołnierzy, wojskowe szkolnictwo zawodowe; - przedstawić szczegółowo konwencjonalne środki rażenia; - scharakteryzować realizację zadań OC w Polsce; - wymienić dobra kultury objęte ochroną specjalną i uzasadnić ją; - propagować pracę w wolontariacie; - przygotować plan działania członków rodziny po usłyszeniu sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych; - przygotować i przedstawić zestaw zastępczych środków ochrony indywidualnej; - zaproponować sposoby przystosowania najbliższej budowli komunikacyjnej jako zbiorowego środka ochrony ludności; - opisać uwarunkowania ewakuacji I, II i III stopnia ludzi i zwierząt; - zaprojektować ewakuację w miejscu zamieszkania; - przeanalizować skutki zagrożeń dla mieszkańców kraju i zaproponować, jak ich uniknąć; - przedstawić postępowanie ze znalezionymi materiałami promieniotwórczymi; - zaprojektować akcję ratowniczą w miejscu zamieszkania w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej; - scharakteryzować współczesny terroryzm i jego skutki; - przedstawić przykłady panicznych zachowań i podać błędy w ich przewyciężaniu; - scharakteryzować zasady pierwszej pomocy i uzasadnić konieczność stosowania każdej z nich; - udzielić pomocy kolegom w szkole w sytuacji wystąpienia urazów; - wykonać resuscytację z defibrylacją; - scharakteryzować choroby układu kostnego i sposoby zapobiegania im; - rozpoznać krwawienie wewnętrzne i udzielić pomocy w przypadku krwotoku wewnętrznego; - przedstawić skutki nieumiejętnego udzielenia pomocy w różnych sytuacjach urazowych.
--	--	---

Ełk, dnia 01 września 2017 roku